

3. САМОРЕГУЛІВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

З метою створення ефективної системи регулювання діяльності професійних учасників ринку цінних паперів та контролю на ринку цінних паперів, здійснюють свою діяльність саморегулівні організації далі (СРО), які об'єднують професійних учасників ринку цінних паперів за видами діяльності, а саме: торговців цінними паперами, реєстроутримувачів та зберігачів, а також компанії з управління активами.

Основними завданнями саморегулівних організацій є: установлення правил, стандартів та вимог до здійснення діяльності з цінними паперами, норм та правил поведінки, здійснення контролю за їх дотриманням членами організації; сприяння здійсненню професійної діяльності членами саморегулівної організації; розроблення та здійснення заходів щодо захисту прав членів саморегулівної організації, розгляд скарг клієнтів – членів саморегулівної організації, які входять до їх складу, щодо порушення вимог законодавства професійними учасниками фондового ринку; запровадження ефективних механізмів розв'язання спорів між членами саморегулівної організації та між членами саморегулівної організації та її клієнтами.

Протягом останніх років Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, відповідно до сучасного стану фондового ринку, провадиться послідовна робота щодо встановлення єдиного підходу до створення та функціонування СРО, створення уніфікованої правової бази за кожним видом професійної діяльності на ринку цінних паперів, направленої на забезпечення стабільності ринку та безпеки діяльності на ньому як для професійних учасників, так і для інвесторів; посилення контролю за дотриманням учасниками фондового ринку регуляторних вимог, уніфікованих правил та стандартів, підвищення дієвості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами.

У травні 2009 році вступила в дію норма Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо утворення СРО за принципом: одна СРО з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів. Така СРО має об'єднувати більше 50% професійних учасників фондового ринку за відповідним видом професійної діяльності.

З огляду на зазначене, починаючи з травня 2009 року на фондовому ринку здійснювали діяльність 3 СРО, а саме:

Асоціація «Українські фондові торговці», яка об'єднує юридичних осіб, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку, а саме: діяльність з торгівлі цінними паперами;

Українська асоціація інвестиційного бізнесу, яка об'єднує юридичних осіб, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку, а саме: діяльність з управління активами інституційних інвесторів;

Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв, яка об'єднує юридичних осіб, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку, а саме: депозитарну діяльність.

З метою виконання вимог Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» у 2009 році сформовано Реєстр СРО. Реєстр СРО оприлюднено на офіційному веб-сайті Комісії <http://www.ssmc.gov.ua>.

Станом на 31.12.2009 загальна чисельність членів СРО – 1 901 юридична особа (таблиця 3.1).

Кількість членів саморегулівних організацій в Україні

Назва саморегулівної організації	Кількість членів станом на 31.12.2009
1. Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв	812
2. Асоціація «Українські фондові торговці»	709
3. Українська асоціація інвестиційного бізнесу	380
	1 901

З метою упорядкування діяльності саморегулівних організацій професійних учасників фондового ринку та підвищення їх ролі, з метою створення потужної системи регулювання фондового ринку за допомогою саморегулівних організацій фондового ринку шляхом передання (делегування) їм повноважень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку розроблено Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку, яке затверджено рішенням Комісії від 17.02.2009 №125 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.05.2009 за № 458/16474. Це Положення створює підґрунтя для функціонування саморегулівних організацій у новій якості, зокрема за новими вимогами законодавства щодо створення саморегулівних організацій за принципом: одна саморегулівна організація з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів.